

ŚNIADANIE DO POPRAWKI, CZYLI ISTOTNE ZMIANY W DYREKTYWACH ŚNIADANIOWYCH – CZĘŚĆ I: MIÓD

13 czerwca 2024 roku weszła w życie nowelizacja dyrektyw śniadaniowych, która wprowadza zmiany wymagań jakości w zakresie składu oraz oznakowania naturalnie słodkich produktów, kojarzonych ze spożyciem w porze śniadaniowej.

Celem przyjętych nowych rozwiązań legislacyjnych jest zachęcenie producentów do zmiany składu środków spożywczych o wysokiej zawartości cukrów, aby w efekcie ułatwić konsumentom przechodzenie na bardziej zrównoważoną i prozdrowotną dietę. Dodatkowo, dyrektywa ta promuje uczciwą konkurencję na rynku wewnętrznym poprzez zapewnienie większej jednolitości produktów, niezależnie od miejsca ich produkcji czy sprzedaży. Ze względu na bardziej rygorystyczne wymagania etykietowania i składu produktów śniadaniowych nowe przepisy mają również na celu zwalczanie oszustw związanych z produktami fałszowanymi i wprowadzanymi na teren Unii Europejskiej.

Termin stosowania nowelizacji to 14 czerwca 2026 r., nie mniej do dnia 14 grudnia 2025 r. państwa członkowskie mają czas na przyjęcie i publikację własnych przepisów wykonawczych w celu wdrożenia wprowadzonych w dyrektywie zmian. Warto w tym miejscu wspomnieć, że w Polsce już częściowo obowiązują nowe wymagania w zakresie sposobu podawania informacji o pochodzeniu miodu, bo zgodnie ze zmianą wprowadzoną 13 października 2023 r. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi *zmieniającym rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych* od 18 kwietnia 2024 r. oznakowanie miodu musi zawierać pełną identyfikację państwa pochodzenia, w którym miód został zebrany, a w przypadku gdy miód pochodzi z więcej niż jednego państwa – nazwy państw pochodzenia, w których miód został zebrany.

Spójrzmy zatem, co czeka rynek słodkich produktów śniadaniowych w niedalekiej przyszłości?

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1438 z dnia 14 maja 2024 r. dokonuje zmian w następujących aktach:

- dyrektywa 2001/110 odnosząca się do **miodu**,

- dyrektywa 2001/112 odnosząca się do **soków owocowych** i niektórych podobnych produktów,
- dyrektywa 2001/113 odnosząca się do **dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów**,
- dyrektywa 2001/114 odnosząca się do **częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego**.

Naturalna słodycz do śniadania, czyli miód

Nowe zapisy w załączniku i wynikające z nich zmiany

Prawodawca w Załączniku I: NAZWY, OPISY I DEFINICJE PRODUKTU DEFINICJE włączył opis miodu filtrowanego do definicji miodu piekarskiego. Tak więc miód piekarski, czyli odpowiedni do użytku przemysłowego lub jako składnik środków spożywczych następnie przetworzonych oprócz obcego smaku lub zapachu, lub posiadania oznak fermentacji, lub przegrzania, może być również uzyskany na drodze usunięcia obcych substancji nieorganicznych lub organicznych w taki sposób, który powoduje usunięcie znaczącej ilości pyłku. W rezultacie miód filtrowany, ze względu na utratę swojego naturalnego komponentu jakim jest pyłek, ma przeznaczenie wyłącznie do gotowania a jego nazwa nie może zostać zastąpiona prostą nazwą „miód”.

Informacja o pochodzeniu miodu – czyli nic się nie ukryje

Zmiany dotyczą również sposobu informowania o pochodzeniu miodu. Dyrektywa gwarantuje pełną informację o pochodzeniu miodu z podaniem nazwy kraju pochodzenia, a dotychczasowa terminologia „mieszanka miodów pochodzących z UE”, „mieszanka miodów niepochodzących z UE” oraz „mieszanka miodów pochodzących z UE i niepochodzących z UE” została usunięta.

W nowym brzmieniu przepisu na etykiecie będzie należało wskazać kraj pochodzenia, w którym miód został zebrany. Gdy miód pochodzi z więcej niż jednego kraju, w głównym polu widzenia wymagane jest wskazanie nazw krajów pochodzenia, w których miód został zebrany w porządku malejącym według ich udziału wagowego, wraz z udziałem procentowym miodu z każdego z tych krajów pochodzenia, przy uwzględnieniu tolerancji 5% dla każdego udziału miodu w mieszance.

Dyrektywa dopuszcza, aby w państwach członkowskich w odniesieniu do mieszanek miodu z więcej niż 4 krajów wprowadzanych do obrotu na ich terytorium, dozwolone było podanie wartości procentowej wyłącznie w odniesieniu do czterech największych udziałów, natomiast pozostałe kraje pochodzenia mogą zostać wymienione w porządku malejącym bez udziału procentowego.

W przypadku opakowań zawierających poniżej 30 gramów netto miodu nazwy krajów pochodzenia mogą zostać zastąpione dwuliterowym kodem, zgodnie z najnowszą obowiązującą wersją międzynarodowej normy ISO 3166-1 określającej dwuliterowy kod (alfa-2) np. PL – oznacza kraj pochodzenia Polska, DE – Niemcy, UA – Ukraina, CN – Chiny.

Akty delegowane, czyli zapowiedź szczegółowych zmian

Celem zagwarantowania uczciwych praktyk handlowych i ochrony interesów konsumentów Rada Unii Europejskiej powierzyła Komisji Europejskiej uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych w zakresie określenia:

- definicji „głównego” źródła pochodzenia kwiatowego lub warzywnego miodu,
- kryteriów składu zapewniających, że miód nie został podgrzany ani poddany obróbce w taki sposób, że naturalne enzymy zostały znacząco zdezaktywowane lub zniszczone,
- kryteriów pozwalających przeprowadzenie weryfikacji, czy nie miała miejsce ingerencja w naturalną zawartość pyłków w miodzie wprowadzanym do obrotu jako miód lub używanym w produkcie przeznaczonym do spożycia przez ludzi, z wyjątkiem miodu piekarskiego,
- minimalnej zawartości pyłku w miodzie piekarskim po usunięciu obcych substancji nieorganicznych lub organicznych,

- metod weryfikacji i kryteriów jakimi należy się posłużyć przy określaniu miejsca, w którym miód został zebrany, oraz ogólnounijnych wymogów dotyczących identyfikowalności miodu począwszy od podmiotu zbierającego miód lub importera aż do konsumenta finalnego.

Zatem w najbliższym czasie, nie później niż w terminie do dnia 14 czerwca 2029 r. państwa członkowskie mogą spodziewać się zmian kryteriów składu miodu określonych w załączniku II niniejszej dyrektywy.

Platforma jako wsparcie działań Unii Europejskiej na rynku miodu

Platforma utworzona na mocy DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1438 z dnia 14 maja 2024 r. ma na celu wsparcie działań Unii Europejskiej związanych z zapewnieniem autentyczności, jakości i identyfikowalności miodu na rynku unijnym.

Jej główne zadania to:

- **gromadzenie i analiza danych** – aby ulepszyć metody wykrywania fałszowania miodu i ujednoczyć te metody w skali całej UE.

- **opracowywanie zaleceń** – dotyczących:
 - systemu identyfikowalności, który pozwala ustalić źródło pochodzenia miodu,
 - aktualizacji norm jakości i składu miodu,
 - utworzenia unijnego laboratorium referencyjnego do badań miodu.

W skład platformy wchodzi przedstawiciele różnych grup, które posiadają wiedzę, doświadczenie lub interes w zakresie produkcji i kontroli jakości miodu tj.:

- przedstawiciele państw członkowskich, w tym właściwe organy krajowe oraz wyznaczone laboratoria,
- eksperci reprezentujący interesariuszy z łańcucha dostaw miodu, np. pszczelarze, producenci miodu, przetwórcy i dystrybutorzy,
- eksperci reprezentujący społeczeństwo obywatelskie, np. organizacje konsumenckie, organizacje ekologiczne,
- niezależni eksperci działający we własnym imieniu, posiadający udokumentowaną wiedzę i doświadczenie w dziedzinach objętych dyrektywą,
- eksperci ze środowisk akademickich, tacy jak przedstawiciele uniwersytetów, czy instytutów badawczych, innych jednostek naukowych.

Dodatkowo Komisja Europejska może zapraszać ekspertów ad hoc, jeśli potrzebna jest specjalistyczna wiedza w konkretnym obszarze.

Pracami platformy kieruje Komisja Europejska, która określa jej skład oraz metody działania. W razie potrzeby Komisja może zapraszać dodatkowych ekspertów posiadających specjalistyczną wiedzę w danej dziedzinie.

Reasumując nowe przepisy mają na celu lepsze informowanie konsumentów o pochodzeniu miodu, bo dotychczasowe stosowane zapisy w postaci np. „mieszanka miodów z UE i spoza UE” nie dawały jasnej informacji o rzeczywistym pochodzeniu.

Nowa dyrektywa natomiast nakłada obowiązek podawania konkretnych krajów pochodzenia i ich procentowego udziału w produkcie w kolejności malejącej.

Celem wprowadzonych zmian jest ujednoczenie metod analiz miodu i utworzenie szczegółowych wymogów dotyczących identyfikowalności, aby umożliwić śledzenie miodu na każdym etapie obrotu, czyli „od ulla do słoika”.

Podsumowując, zmiana dyrektywy dotyczącej miodu ma na celu zwiększenie przejrzystości, bezpieczeństwa i zaufania konsumentów, a także walkę z nieuczciwymi praktykami i poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Bibliografia

*DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1438 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany dyrektywy Rady 2001/110/WE odnoszącej się do miodu, dyrektywy Rady 2001/112/WE odnoszącej się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi, dyrektywy Rady 2001/113/WE odnoszącej się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz dyrektywy Rady 2001/114/WE odnoszącej się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi /lex/

